

TOLERANTIE

LEERDOEL

Je kunt een beschrijving geven van tolerantie.

Je hebt het inzicht om uit te leggen wat tolerantie voor jezelf en je omgeving betekent.

OPDRACHT 1

A

Bekijk de onderstaande cartoons. Beschrijf per cartoon wat je ziet.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

B

Wat wil de tekenaar met deze cartoons duidelijk maken?

.....

.....

.....

.....

C

Stel jij woont bij Henny in de straat. Het is duidelijk dat de normen en waarden van Henny en zijn burens verschillen. De spanningen lopen op. Welke rol kun jij op je nemen? Met andere woorden: wat zou jij doen?

.....

.....

.....

.....

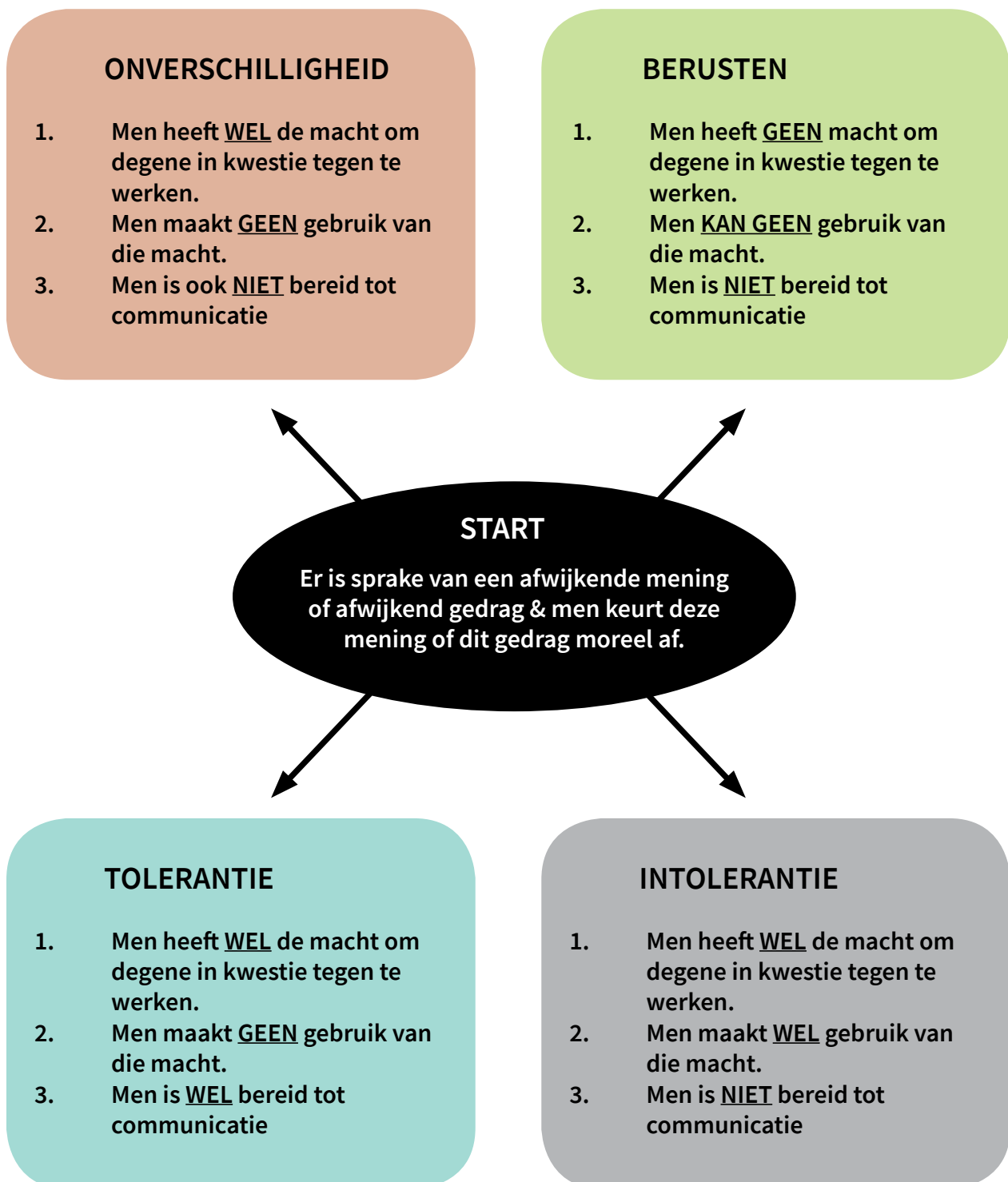
Wat is Tolerantie?

Tolerantie geeft aan in welke mate mensen die anders denken, zich anders gedragen of anders zijn worden geaccepteerd in de maatschappij. Tolerantie wordt ook wel verdraagzaamheid genoemd.

Tolerantie komt van het Latijnse woord *tolerare*, dat *verdragen* betekent. Tolerantie gaat over bijvoorbeeld vrijheid van meningsuiting, levensstijl en seksuele voorkeur. Wanneer iemand tolerant is, heeft deze persoon bijvoorbeeld geen problemen met een lesbische buurvrouw, terwijl hij of zij zelf hetero is. Een andere seksuele geaardheid wordt dus getolereerd. Maar ook aan tolerantie zijn grenzen verbonden. Als bijvoorbeeld andere mensen uit de maatschappij in gevaar worden gebracht door een bepaalde levensstijl, dan wordt dit niet getolereerd. Een tolerante houding is niet in elk geval de juiste houding. Als de andere waarden zoals vrijheid, gelijkwaardigheid of democratie in gevaar zijn, dan moet je deze waarden beschermen en intolerant zijn. Misschien heb je weleens je ouders of je docent horen zeggen: "Dit gedrag tolereer ik niet."

Het is moeilijk te bepalen wat het tegenovergestelde is van tolerantie. Wanneer iemand iets niet tolereert, spreken we van intolerantie. Iemand die het niet uitmaakt wat een ander denkt, zegt of doet is niet intolerant en ook niet tolerant. Die persoon gedraagt zich dan onverschillig. Onverschilligheid kan ook gezien worden als het tegenovergestelde van tolerantie. Tolerantie moet je niet verwarren met berusting. Berusting is een schijntolerantie. Bij berusting wil iemand eigenlijk wel intolerant zijn, maar hij of zij beschikt niet over de middelen om zich intolerant te uiten. Aangezien zo'n persoon niet overgaat tot actie lijkt zijn houding op tolerantie, maar van oprechte acceptatie is geen sprake. In andere omstandigheden zou deze persoon wellicht wel overgaan tot intolerantie.

Aan de onderstaande stappen kun je tolerantie, intolerantie, onverschilligheid en berusting herkennen.

OPDRACHT 2

Geef van de onderstaande situaties aan of er sprake is van tolerantie/onverschilligheid/berusting/intolerantie. Leg ook uit waarom.

a. Ouders zijn boos op de school omdat een transgender een gastles kwam geven in de klas. Ouders dienen een klacht in bij het bestuur.

Tolerantie/onverschilligheid/berusting/intolerantie, omdat

.....

.....

.....

b. Een (autochtone) leerling zegt tegen een (allochtone) klasgenoot dat hij terugmoet naar zijn eigen land. De rest van de klas zwijgt.

Tolerantie/onverschilligheid/berusting/intolerantie, omdat

.....

.....

.....

c. Er is een flinke discussie in de klas tussen voor- en tegenstanders van de PVV. Er wordt op elkaars argumenten gereageerd en naar elkaar geluisterd.

Tolerantie/onverschilligheid/berusting/intolerantie, omdat

.....

.....

.....

d. De buurman van een homostel zegt hen altijd vriendelijk gedag. Ze hebben nog nooit een conflict gehad met elkaar. Toch keurt de buurman homoseksualiteit af.

Tolerantie/onverschilligheid/berusting/intolerantie, omdat

.....

.....

.....

e. In een nieuwe wijk wordt een moskee gebouwd. Er wordt niet geprotesteerd, waardoor de indruk bestaat dat de buurtbewoners de moskee accepteren. Bij de opening van de moskee is er een feest, waarbij de buurtbewoners zijn uitgenodigd. Niemand uit de buurt bezoekt de opening.

Tolerantie/onverschilligheid/berusting/intolerantie, omdat

.....

.....

.....

OPDRACHT 3

Wanneer mensen een beschrijving geven van zichzelf noemen ze vaak kenmerken die andere mensen (wellicht) niet hebben. Zo zeggen we bijvoorbeeld: "Ik heb bruine ogen" in plaats van: "Ik heb ogen." We gaan ervan uit dat iedereen ogen heeft, en dat de kleur kan verschillen. We onderscheiden onszelf van de ander, niet alleen qua uiterlijk, maar ook qua karaktereigenschappen of persoonlijke interesses.

A

Werk in tweetallen. Schrijf vijf kenmerken op die jullie beiden hebben, en schrijf vijf kenmerken op waarin jullie verschillen.

Dezelfde kenmerken	Versillende kenmerken

B

Hoe groot is de kans dat anderen jou zullen tolereren om jouw kenmerken (die je hebt opgeschreven)? En waarom denk je dat?

.....

.....

.....

.....

C

Bezit jij kenmerken waardoor een ander jou weleens ongelijkwaardig heeft behandeld? Zo ja, beschrijf de situatie en jouw reactie. Zo nee, hoe komt dat denk je?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

OPDRACHT 4

A

Beschrijf een situatie waarin jij tolerant was. Doe dit ook voor intolerantie, onverschilligheid en berusting. Gebruik hiervoor de tweede kolom (de jij-kolom) in de onderstaande tabel.

B

Beschrijf in de derde kolom (de ander-kolom) een situatie waarin iemand naar jou tolerant was. Doe dit ook voor intolerantie, onverschilligheid en berusting.

	Jij	De ander
Tolerantie		
Intolerantie		
Onverschilligheid		
Berusting		

C

Geef op een schaal van 1 tot 10 aan hoe tolerant jij bent. Geef argumenten voor het cijfer dat je jezelf geeft.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

OPDRACHT 5

Op tolerantie als ideale houding voor een (pluriforme) samenleving bestaat ook kritiek. Zo zijn er mensen die vinden dat tolerantie niet alleen uitgaat van ongelijkheid, maar ook van ongelijkwaardigheid. Kijk nog eens naar de stappenplannen van de verschillende houdingen. De kritieken zijn vooral gericht op stap 2 en stap 3.

Critici zeggen dat er nooit sprake van tolerantie kan zijn als je bij stap 2 een mening of gedrag moreel afkeurt. Echte acceptatie geeft geen moreel oordeel over een mening of gedrag van een ander. Tolerantie is dan altijd een vorm van schijntolerantie, want hoe kun je tegelijkertijd iets afkeuren en goedkeuren?

Stap 3 laat zien dat er sprake is van een machtsverschil tussen mensen, en daarmee is er dan ook sprake van ongelijkwaardigheid. Bij gelijkwaardigheid is er geen sprake van een machtsverschil tussen de meerderheid en de minderheid.

A *Leg het verschil uit tussen **gelijkheid** en **gelijkwaardigheid**.*

.....

.....

.....

.....

B *Wat denk jij? Maakt het voor jou uit of iemand jou oprecht tolereert? Waarom wel of waarom niet? Ondersteun je argumenten met een voorbeeld.*

.....

.....

.....

.....